

AKATALPA

Nisan 2006 - Sayı 76

Aylık Edebiyat Dergisi

ISSN 1305 - 7685

DİL BİLMİYORSAN GAM YEME ŞİİR YAZARSIN SEN DE

Ramis DARA

Bir dili, çok zaman anadilini, derinlemesine bilmeyen şair olur mu? Hemen, olmaz diyeceksiniz. Bakkal olur, borsacı olur ya da memur, işçi, emekli, yönetici olur, ama şair olmaz.

Bence yanılıyorsunuz. Bakkalın, borsacının, memurun, işçinin, emeklinin, yöneticinin dille birebir ve derin bir ilişkisi yok ki, böyle bir konu gündeme gelsin!

Oysa dili bilmediği çok açık olan, ama aklını, şiir adını verdiği, aslında herhalde şiir olması gereken bir meşgaleyle fazla yoran, bir de böyle bir yorgunluğu dünyanın en yüksek mertebesine koyan, "bir takım" (Gassaylı ya da Yeşil timsahlı değil!) eşhası tanıyorum ki, yeni bir dil (belki de din) bulacağım diye tomarlarca kâğıda ve paraya kıyıp, kitap üstüne kitap bastırıyor, içinde nice iyi niyetin ve güzelim hevesin, emeğin de bulunduğu, bu yüzden sevgi ve saygı duymak istediğim bir dergiye, sadece kendi adı yetmiyor, üç beş takma adla birden yazı üstüne yazı yazıyor, fakat bir türlü, örneğin "nazım"la "nâzım"ın ya da "Nâzım"ın farklı şeyler olduğunu kavrayamıyor!

Ayrı ve birlikte yazılması gereken "ki"leri, "de"leri bir türlü doğru yazamıyor.

Yazım kurallarının, noktalamanın, sözcük ve sözdizimi sorunlarının dilin büsbütün kendi sayılamayacağını, bu hataları yapanlar arasından orta karar şair ve yazarların çıkabileceğini söyleyebilirsiniz bana.

Nasıl közler yakılmadan tözlere varılmazsa, basit sanılan hatalar aşılmadan, çapaklar atılmadan da asıl sanılan özlere ulaşılamaz diyeceğim ben de ve savunduğunuz şeyin, dili bilmem, düzgün yazı yazmam imkânsız, ben de şiir yazarım, gibi bir anlama geldiğini ekleyeceğim.

Ah aziz kardeşlerim benim, dünyada ayrıca "tashih ve editoryal çalışma" diye bir şey vardır ve bütün yazılı maddeler bu işlemlerden geçtikten sonra kamuya açılır!

Salih MERCANOĞLU

Ü

evet metin biz bir nü'yüz
hatta sadece ü'yüz ki
iki noktamız var
biri sessiz bir ünlem
çıplaklığımızı örten harfler diğeri

seni bilmem ama Akdeniz
kapatmıyor omzumdaki gölgeyi
pigmentlerden ve minelerden ayrıldım
ayrıldım gececik seslerden
gölgeyi çektim üstüme
bir yarayla yaşamayı öğrendim.
kelimelerin secdesi bundan
kelimelerin birbiriyle konuşması

ben yakınırsam yakınmak da nü olur
hisseder çıplaklığını çocuklar
anlar kas ve kemiklerin oyun olmadığını
ben sussam etim susmaz
konuşsam usulca erir, kan akmaz, murdar

ekâbir ve kabir
şimdi ne çok yakın bana
ne çok neden sevmemek için bu şehri
iki çeşme: ikisinden de zehirli sular akar
susuzluk da nü'dür bu aç şehirde
ah bilim! kurumuş dil, hani entropi
söyle ben kime dağıttım bunca emeği

evet metin biz bir nü'yüz
hiçbir dua yakışmaz tenimize
kısa ve şeffaf tarihimizdir tenimiz
kalemle başlar kâğıtla biter
yenilgilerden söz eder ölümlerden
hatta sadece ü'yüz ki
iki noktamız var
biri deri biri kemikten

Tozan Alkan, Şeref Bilsel, Hüseyin Avni Cinozoğlu, Mitat Çelik, Ramis Dara, Gültekin Emre, Tamer Gülbek, Yücel Kayıran, Salih Mercanoğlu, Cihan Oğuz, Şükrü Sever, Abdurrahman Şenel, İhsan Üren, İrfan Yıldız.

'SENTETİK RÜYALAR'

Gültekin EMRE

Ben, *Posta Şiirleri* (2003) seçkisini hazırlarken mi şiirin rahmine düşmüştü *Sentetik Rüyalarda*'daki mektup/şiirler, bilmiyorum. “Orman” ve “Rüya” bölümlerinde tam 21 mektup/şiir yer alıyor 2004 Yaşar Nabi Nayır Şiir Ödülü'yle değerlendirilen bu kitapta.

Yırtıcı bir dili var Mehmet Öztekin; yıkarken yeni bir şeyi kurma çabası içinde, yani iddialı. Şiirdeki anlamı sıfırlıyor ve şiire ağırlık veriyor yüklenerek sözcüklerin gizemine, gücüne. Arapça sözcükleri de fazlaca yedeğine alıyor çıktığı bu zorlu yolda. O, sözcükleri bölerek, yeni anlamlarla yoğuruyor dizelerini. Örneğin “kendinizden”i “kendi in iz den”e dönüştürüyor; ya da “gizem”, “giz em”e, “çivit” “çivi t”e dönüşerek başka ve boyutlu anlamlara büründürüyor dizeyi. Böylece, yeni bir söylemin bayrağını göndere çekiyor bu 1977 doğumlu şair. Masal ve mesel söylemini de şiirinin diline yayıyor ustaca.

Mehmet Öztekin dizelerine eğildiğimizde ise, bakın nelerle karşılaşılıyor: Onun dizelerinde şehla göz “mih”laşır; kimi yerde sözcüklerin ucu açıkta kalır: “Yanlış beni yor” gibi. Sözcük oyunları da göz kamaştırıyor bazı dizelerde: “*Yalnız bana kül / De küllün narı az olur*”. Şu dizeye de bir on puan vermek yerinde olur gibime geliyor: “*Uz ağında büstlerin, gurbetimde abim uzuyor*.” Sonra “harfler”le “harfiyat” arasına kıldan ince bir köprü kuruyor “Birleşirsiniz”, “Kesiliyorsunuz”, “İtişirsiniz” diyerek ve anlamı katlayarak. Şiirindeki ses de, anlamı katmerlendirerek bangır bangır ben de varım diyor: “*Karada taşlar, hâlâ atlara teyelli*”. Ormanı önüne alıyor Mehmet Öztekin, hırkayı falan da unutmadan ağaçlara tırmandırıyor şiirini; sonra ormanın arkasına geçiyor “*Habire yapraklandılar / Kaçarken ağaç olmaktan*” diye diye bir şiire başlıyor. Şiirine anlamı sözcüklerin süzgecinden geçirerek sokup çıkarıyor; ama felsefeye de sırtını dönmeden yapıyor bu işi, hatta “in”e “inleye inleye” inerek kalemi kâğıtla buluşturuyor. Güllerin rahminden şiir devşiriyor “*Dibe düz, öykü fiş / Kırıyorum*” diyerek. “Düpedüz” değil de “Dibe düz”! Peki bu yazdığı mektup/şiirlerde “kim in”dir, o. Okura, ya da kendine, ya da Yücel Kayıran’a, Sina Akyol’a, Hilmi Yavuz’a, Asaf Hâlet Çelebi’ye rüyalarını mı anlatıyor acaba, diye de düşündüm doğrusu. Çatılmamış dile sarınıp bir “aksi seda” yaratma yolunda şarabındaki “bir kaşık bir kasık tadı”nı da dizesine geçirerek ayaz terine destek oluyor. “O metruk anılara” pek girmiyor. terle bölüşüyor “İktidar heveslisi şiir”ini. Evet, “şu mekruh mazi”ye pek yüz vermez, “nurusiyaha” da kanmaz, “*cümle anlamların katli vaciptir*”i de sürerek namluya “*İki dirhem bir esmer ahilik*”le çıkıyor şiir okurunun karşısına. Bir kez daha “kül”, “kün” ve “gün” arasında gidip gelir şimdide çekerek dikkati. “eskimiş ikindilere” yüz vermez, kiraz sesine ve nar soluğuna yönelir. “melez mazide”ki “Yırtınır rüyalar”ın yorumuna verir kendini “beyaz bir telaş”la. Yarasına, onu herkes varsın diyerek, sahip de çıkan bir şairdir Mehmet Öztekin.

Şair, rüyalar ve mektuplarla yoğrulup dururken anlamın belini kıra kıra gelir dayanır “nesne”lerin kapısına. Karşısına çıkan “Denizati”na şu ki dizeyi söyleyerek selam verir: “*Babamın diline bırakmış annem / Alındaki kül dövmevi*”. Böylece “kül”ü meşrulaştırarak birkaç kez, şiir yolunu Anka’yla taçlandırdığının da sinyalini verir. “Sözün rüyası” dersine iyi çalıştığını “*Babam, aç rahmini ben geldim*.”le gösterir. “istifa” ile “istifra” arasına da bir haberci yollar

Cihan OĞUZ

VELİ DEDEMİN KEMANI

Bir kelimeyi ortadan bölmek mi çigan?
Yarısı anıların hanesine yazılan tavra
Öteki yarısında bir çocuğun usululuk resmi

Asker arkadaşından hatıra bir keman
Fonda Allah’ın sol yumruğu, indi inecek
Tek şahit gaz lambası ışığında İbriktepe akşamları

Sayfalar dolusu kelimem sızar genlerime?
O Hafız, dayım şair
Annem ile teyzem sivri dilli kızkardeş

Biz bize bir dünyaya bizden ayrı fasıllar konu
Her cüz bir miras emekli belediye muhasibi dedemden
Her laf kitaplarla kucaklaşan sevgili

Yıllardır iğreti bir soru gibi emekler *Hüsniye*
Rafin sol tarafında, tam da bir veliye yakışır gibi
Vakur, sessiz şimşekler

Ne kadar aydınlattırsa aydınlatsın o yok
Veli dedemin kemani, kimbilir kaç on yıl önce yitip gitmiş
Saklanıp kalmış bir kasabanın görünmez kalbine

“*Nesnelere kanı çekilmiş*” diyerek. “Çağının çağdaşı” “elma”yı “Heceden dizeye” gerilen ampere gösterir. İş biraz da dinsel boyuta çekme gereğini duyar hiç gereği yokken, ama ortaya iyi iki dize ve imge çıkacak diye yapar bunu da: “*Okunur kuğuların boynunda / Nesnelere indirilmiş vahiyler*”. Gerçekten de eskir “yamalar da” ömrün neyle dikileceği ise, elbette meçhul. Yaşamın tenine “bir kefen” biçilmiştir “harflerden”. Nehir ise, adı önemli değil, “sılgılığımı hecelere emzirir.” “hiçbir kapının” komşusu olmasa da, şiirine akraba şairlere borcunu ve saygısını onlara şiirler yazarak gösteriyor. Dikene çirak da durmuş olsa, “Redde” yakın bir dile de tutunsa, ilk gençliği daha başlamamış da bulunsa “dem”lenmiş şiirler yazdığı ortada Mehmet Öztekin. Ne yapalım ki “Renkkörü bir sesle” havalanmış, kendini çıplak bir dil gibi görüyor, denedikçe kimi şeyleri “delirdiği”ni kendi yazıyor ele güne karşı. “Bilendikçe körel”mesi iyi mi kötü mü, anlayamadım ama, o, “Saçılmış narda neyzen” ya, bu da yeter bana.

Mehmet Öztekin, tek tek basarak, hırçın bir sesin saçlarını tarayarak geliyor. Geçmişine kürek çekmiyor, gününün sentetik duygularına yandaş topluyor. “Uyanık rüyalar”ı meşrulaştırıyor. Diline dikenler batırıyor.

Peki, buyursun gelsin, ona da yer var aramızda.

Mehmet Öztekin, *Sentetik Rüyalarda*, Varlık Yayınları, 2004, 56 sayfa.

Yücel KAYIRAN

KÖPEKLERİN YAŞAMI

4.

beni yakalamaya gelen gölgem halinde gelmiş
hafıza uyarmasa

insan içine çıkacak gibi değildim
küstahlığım kendi halimde olmaktan olma
içimdeki girdap ağlamak duygusundan
bir şey olmuş gibi koşuyormuşum dünyada

şişede durduğu gibi duruyordu içki benim içimde
amacımı yitirdiğinde insan nasıl olursa varlıkta
severdim oysa güçlü vakitlerinde rakiplerimi
yoklamayı
belleğin ilk çağı idi henüz vazgeçmişler idi benden

başkasında olanı çaldıkça özgürmüş insan meğer
her şey olanaklı gibiydi kösnü geldiğinde
kaybolduğumda kimse aramayacaktı beni
kim kaldı yitirmedığım şimdi benim içimde

rüyadan kimse dönmüyordu dünyadaki algıma
gerçeği hiç görmedimdi olup bitendeki gizi hiç
hep acemiydim dünyaya bırakıldığım halde
doğruyu söylemek neden ihanet oluyordu hep kendi
[yazgıma]

Tozan ALKAN

AĞIRLIK

yıllar var ki yün ören
kadınlar kadar geçmişim kendimden
parkeleri küflenmiş bir evin
uçuruma açılan koridorlarında
nefesimi tuta tuta ölüyorum
vaktin ağırlarını içime çekerek

bağışlanmak için çok geç,
bağışlamak içinse erken
iki bayram arasında hayatla yüzleşilmez
kendime sakladığım her masum söz
beni yaralar ilk, yani hiç kimse
daha gerçek değil gölgesinden

Bundan böyle hiçliğin hükmü sürecek
neyi anlamaya çalışsam anlamsız
yağmur kirpiktir, deniz kara, çocuk kum saati
bir yerlerde taze bir sabah var
günaydın iyi kuşlar,
gidip o sabahı beklemem gerek.

Hüseyin Avni CİNOZOĞLU

DE JA VÜ

Kronos'tan önce de zaman vardı

rengârenk putları barbarların
bu kadar zırh, bu kadar tanrı
bir tahtrevanda eller üstünde Azer
geçiyor kaz adımlarıyla Roma lejyonu

iyi bir âdem yok bu çorak ülkede
yücelerde kartal, toprakta sürünen yılan
daha çok akrebi kuşatan daireye
Roma'ya çıkan yollara engel

yazgı benzer sonu hazırlar bazen
akrepler, krallar için
halk tanınmalı keskin kılıcı
hissedilmez derine işledikçe yarası
yarayı gizlemek için bir barbar şöleni
cellatlara onur madalyası

bir bir hatırlamakta geçen zamanı
Azer
ne çok putu var
majestelerin gözünde en makbul kişi

taş levhalara değil
insanın kalbine yazılıydı
On Emir!
insan ölüp toprakta unufak olduktan sonra da
bir şeyler kalırdı insandan
barbarların sahip olamayacağı bir yücelik
çeşmelerin taş aynalarına yazılı bir ayet gibi
ışık saçar, yol gösterir

zaman esrarını aşikâr etmez, diyor kâhin
ışıklar içinde erselik şehir, ruz-ı mahşer
de kalmaz çıkarılmadık tek bir maske
Ey! balkonları yüksek şehir vakit Asr...
inceldi perdesi şafağı örten zulmetin

Kronos'tan önce de zaman vardı
ama günler kısaldı

Mitat ÇELİK

KARADİVANE

ol abdal musa'ya ayan olsun ki
omzumda salkımlar sıra değil
ismail pervazında konmaya yer
deyişte hümakuşu gerçek değil
melametti beктаş çaputlar satan
gümüşü neşteriyle derim açan
üç yortu ağıt ile dem'de taşan
deyişte kim hûda ki gerçek değil

-ol nasıralıya ayan olsun ki
abdalin yaraları sende değil

ŞİİR VE İKLİM (XV)

Şeref BİLSEL

“Kabilyet dâd-ı Hak’tır her kula olmaz nasib
Sad hezâr terbiye etsen bî-edeb olmaz edîp”- Laedrî

Memduh Şevket Esendal’ın “İki Kadın” adlı hikâyesinin kahramanlarından Ayşe Hanım, kaynanalı, görünceli eve gelin olmak istemez. Ve bu durumu öyküde şu cümleyle dillendirir: “Ev içinde ev kurmak olmaz!” Bizim Yusuf’un yaptığı da buna benzetilebilir. Yusuf Erten on dört aydır kendi gurbetini yaşıyordu; geçtiğimiz gün eve döndü. Bundan böyle benimle birlikte oturacak: sürekli oturmak zorunda da değil; isterse bazen ayaklanıp dolaşabilir! Bu yazıyı Yusuf Erten yazsaydı muhtemelen şöyle bir girizgâhla karşılaşacaktınız.

“Geçtiğimiz ay, içine girmekten hep sakındığım şuara dünyasında bir mektup dolaşıp durdu. Alanlar almayanlara onlar da başkalarına aktarmışlar bu edebi(!) mektubu. En eski edebi türlerden biridir mektup. Okur da bu bilinçle hareket etmiş anlaşılabilir. Yazık ki ben de okudum sonunda. Beni ilgilendiren tek şey, benim başkası olarak algılanmamdı yazılanlarda. Mektubun edebi yönü ve yazarın üslubu da ilgimi çekti elbet. “Metin” inceleme yöntemlerine “alkol” başlığı da konmalı derim ben. Sarhoşken yazılanlar ayılınca yazarını utandırabilir.

Hepimizin başına geliyor böyle şeyler. Sarhoşken yazmanın türlü zorlukları vardır, okurun da sarhoşken okumasını beklemek zorunda kalırsınız. Böylesi bir “okur” profili duymadım hiç. Bir noktayı aydınlatıp bu “dibe vurma” mektubundan uzaklaşacağım. Mektupta adı Yusuf Erten olarak anılan Şeref Bilsel ve mektup dışında başka ortamlarda adı bu şekilde anılan birkaç arkadaş niçin bu durumdan keyif alıyorlar? Niçin “ben Yusuf Erten değilim” deme gereği duymuyorlar? Şeref Bilsel Yusuf Erten olursa, Yusuf Erten kim olacak? Yani ben kim olacağım o zaman? Şuara, kendilerinden başkasının şiir okumadığına inanmış. Onlardan başka kimsenin şiir ortamına ilişkin yargısı olamaz. Şiiri mahalle maçı olarak görüyorlar çünkü. Cemaat ilişkisi olarak algılıyorlar. Edebi bir tür olarak mektuba gönül veren arkadaşlara ve arkadaşlara önerim; ilerlemek istediğiniz edebi alandaki tarihsel birikimden haberdar olun, bol bol okuyun sizden önce yazılanları. Unutmadan, yazdıklarınızı dolaşıma sokmadan önce mutlaka ayık kafayla kendiniz de okuyun. Göreceksiniz, üslubunuzda ve paranoyalarınızda hızlı bir iyileşme olacaktır. “

Son günlerde üzerinde fazlasıyla düşündüğüm bir konuyu tartışmak istiyorum bu ay. İzlediğim dergiler, yayın dünyasındaki gelişmeler böylesi bir soru oluşturdu aklımda. “Sol iktidardan düşüyor mu?” Herkes bilir ki, ülkemizde de, dünyada da dünya gözüyle iktidar olamayan sol, söz konusu edebiyat olunca hep iktidardadır. Düşünce, bilgi, üretim, sanat... gibi pek çok kavram dünyanın her yerinde sol ile birlikte anılır. Doğal bir sonuçtur bu. Düşünsel serüvenin, ideolojinin doğası bunu gerektirir. Ülkemizde edebi görünüm düşünüldüğünde de hemen hemen aynı görünümle karşılaşırız, karşılaştık son zamanlarda. Son yirmi yılda yetişen kuşağın değerleri bizimkilerden oldukça farklı. Son yirmi yılda İslami çevrede yetişen kuşak ise daha örgütlü olmanın getirdiği bazı özellikleri ülkeye de onun edebiyatına da yansıtmaya başladılar. Kapitalist dünyanın gereklerini, şiirin ve yayın dünyasının gerekleriyle örtüştürerek önemli bir dönüşüme öncülük ediyorlar. Tıkandıkları yerde ise sol diye

niteleyebileceğimiz şair ve yazarlarımızdan destek alıyorlar. Bu onlar için bir kanat alıştırmaya faaliyeti. Onlar bu yakınlaşmaya bu şekilde bakarken, bizim arkadaşlarımız ise “önemsiz” sarhoşluğuyla inanmadıkları bir değerler silsilesine yol açıcı oluyorlar. İslami yayınlardaki nicelik ve nitelik artışında solun önemli yanlışları olduğunu söylemek gerek. Balık tutmayı öğrettiği kitlenin balık yemi ihtiyacına da cevap vermek zorunda kalabilir sol. Yaygın laik kaygılarla varmıyorum bu düşünceye. Öylesi bir kaygı hiç taşımadım, ama taraf olmanın gerekliliği de düşünülmesi. Radikal İslami çevrenin dergilerinden birinin kapağında her ay şu cümle yazıyordu: “Taraf olmayan bertaraf olur.” Bu değerlendirmelerin hedefi elbette Hilmi Yavuz ve onun saz arkadaşları değil. Onlar, taraf çünkü. Onların hem taraf hem taraftar oluşlarını görmeyen çevreler düşünmeli bunu. Şeyhin birine “Sizin için gökte uçuyor diyorlar, doğru mudur?” diye sorarlar. Şeyh cevap verir: “Biz uçmayız, müritlerimiz uçurlar!”

Bu ay okuduğum dergilerin çoğunluğu yeni yetişen İslami kuşağın solla flörtüne (ya da tersi) ayrılmıştı sanki... *Merdiven Şiir* de son aylarda -yeniden- yayımlanmaya başlayan İslami eğilimli bir dergi. Ama dergi, meşruiyet kazanmanın solun onayını gerektirdiğini gördüğü için ona göre yapılmış. Dergiyi çıkaranların kendi cemallerine düşkünlüğü de ayrıca dikkat çekiyor. Kendi fotoğraflarına bol bol yer vermeleri, derginin ilk sayfalarını kendilerine ayırmaları oldukça ilgi çekici. Soruşturmalarını besleyen sorulara ilk kendileri cevap veriyor! “Bir dergi niçin çıkar?” sorusuna samimi bir cevap olmuş *Merdiven Şiir*’in Şubat-Mart 2006 tarihli sayısı. Bir dönem *Kaşgar*’da şiir yayımladığımız için “ağabeylerimiz” tarafından adımız İslamcı şaire çıkartılmıştı; şimdi aynı ağabeyler İslami dergilerde birbirlerine nöbet teslim ederek kapıda beklemeyi sürdürüyor. Nasıl bir çelişkidir bu? *Hece* dergisinde de durum farklı değil: Şiire dair düzenlediği dosyalarda hasbelkader birkaç ay cezaevinde yattığı için toplumcu şiirin başında toplu tüfekli eserleriyle nöbet tutanlara da rastlıyoruz *Hece* dergisinde. İsmet Özel için bir atış trampasına dönüştürülen *Merdiven Şiir*’in “nasıl yazıyorsunuz” sorusuna (oturarak mı, ayakta mı, banyo yaparken mi?) bir cevap da ben düşürmüştüm; bu da biline. Bu da, diyorum; oysa “bu da gelir bu da geçer” dizesinin yer aldığı türküyü her dinleyişimde Budizm’in kurucusu “Buda”nın gelip geçtiğini düşünen de sanki ben değildim! Bu çağda şairleri en çok zora sokan söz: “Ya olduğun gibi görün ya görüldüğün gibi ol”dur... “Hayatta namusumuzla yaşamının en gerçek yolu, olduğumuz gibi görünmektir.” der Socrates.

Son birkaç aydır *Birgün* gazetesi de on beş günde bir salı günleri kitap eki vermeye başladı. Ahmet Oktay, insanda hayranlık uyandıran birikimiyle bu sayfalarda yer alıyor. Öğüt vermiyor, ders vermiyor, kibirden uzak bir tutumla bir edebiyat insanının hayatını nasıl verimli kılabileceğini donanımıyla gösteriyor. *Birgün Kitap* eki diğer gazetelerin kitap eklerinden farklı bir eğilimde anlaşıldığı kadarıyla. Ömer Türkeş’in yayın yönetmenliğini üstlendiği derginin, hem Ömer Türkeş’in hem de *Birgün*’ün ilgi alanlarına dönük yazılara yer verdiği görülüyor.

Geçen ay dikkat çeken diğer tartışma Ahmet Erhan şiiri üzerine gerçekleşti. *Radikal Kitap* ekinde Osman Çakmakçı bildiğimiz üslubuyla Ahmet Erhan şiirini değerlendirdi. “Yenilgi güzellemesi” deyip çıktı işin içinden *Şehirde Bir Yılka Atı*’yla ilgili olarak. İhsan Tevfik ise aynı sayfalarda cevap verdi yazılanlara. Osman Çakmakçı’nın yazısını

okuyunca aklıma ilk gelen şey Berna Moran'ın *Tutunamayanlar*'ı değerlendirdiği o çok bilinen yazısı oldu. *Tutunamayanlar*, tutunabilenlerin anlayamayacağı bir dille yazılmıştır, diyordu Moran. Yenilgi güzellemesi olmakla suçlanan *Şehirde Bir Yılkı Atı* da, bana göre, "galip"lerin anlayamayacağı bir içeriğe ve dile sahip. Söz konusu kitabın Ahmet Erhan şiirinin ulaştığı zirvenin gerisine düştüğü vb. değerlendirmeler kabul edilebilir ancak, "negatif tutunamayan" tespiti türlü meraklar uyandıracak kadar iddialı bir tespit. Bu kadar iddialı sözlerin sahiplerinin yenilginin etkilerinden nasıl korunduğunu, ne tür bir mücadele ile yaşamlarını sürdürdüklerini, kısacası yenilgiyi bertaraf etmek için nasıl bir duruş sergilediklerini merak ederim örneğin. *Göçebe* (1995-1998) dergisinin çıkardığı en önemli şair Birhan Keskin'dir. Birhan Keskin'in ilk kitabı *Delilikler* 1991 yılında yayımlandı: Doksanlı yıllar diye bir dönemi birkaç şair üzerinden başlatmak derdi taşıyanlar Birhan Keskin'i görmezden gelemez. Bir önemli isim de Serdar Koçak'tır. Serdar Koçak'ın ilk şiir kitabı *Pervazda* 1991 yılında yayımlanmıştır. Serdar Koçak, bütün külliyatı göz önüne alındığında, Türk şiiri için apaçık bir sürprizdir. Beklenmedik bir yerden girmiştir şiirimize; antolojimizin normal akışına başkaldıran bir anlatım biçimiyle tanıştırmıştır bizleri. Evet bütünüyle iradesini şiire devretmiş önemli bir şairdir. *Göçebe* dergisinin okurlara tanıştırdığı bir diğer önemli isimse İdris Özyol'dur. Son dönemde şiirden uzak dursa da bu böyledir. *Göçebe* içerisinde yer alan en niteliksiz şair Hasan Öztoprak'tı... Bunu biraz geç de olsa fark etmiş olacak ki "roman"a doğrulamakta gecikmedi. Ne var romanda? Bir hayat arayışı mı? Olabilir. Şiir bu hayatı çoğunlukla reddeder; Serdar Koçak'ın deyişiyle; hem yaşamak hem yazmak mümkün değildir. Şiir, hatıralarımıza karşı adil olabilmek için bir şans verir bize. Bu şans e line yüzüne bulaştıranların sayısının çok oluşu iyi şairleri ortaya çıkarır; iyi şairleri belirgin hale getirir. Tehlikenin ve gerilimin olmadığı yerde şiir yoktur. Hedefi olmayan gemiye hiçbir rüzgâr yardım edemez, sözü şiir için geçerli değildir; düzyazıcıların hedefi olur. Şairin hedefi kendisidir; bütün ölçüleri kendisi koyar. İnsanı göz ardı etmeden ama... Şiir insandan beslenir insana seslenir çünkü. Şiirden uzaklaşıp düzyazıya yönelenler "karaya çekilenler"dir. Gemicinin birine "Tehlikeden en uzak gemiler hangileridir?" diye sorarlar. Şu cevabı verir: Karaya çekilenler! "Şiirimiz karadır ağabeyler" deyip işin içinden çıkanlar da olabilir. Latin alfabesinde bulunduğu halde son birkaç yıla kadar kullanılmayan w, x, q harfleri de şiirde yer bulmaya başladı. Anlaşılan, dil nesnelere karşılama yetersiz kalıyor. Belki bu yüzden bütün silahlarını seferber edişti. *Wesvese* adlı bir dergi vardı; Lüleburgaz çıkışlı... Bu yıl ortalıkta gözükmedi. O dergi bize Nigar Okyay adlı umut vaat eden bir şairi tanıştırmıştı. Okyay geçtiğimiz yıl Arkadaş Z. Özger Jüri Özel Ödülü'nü almıştı... Geçtiğimiz yıl yanılmıyorsam bir şiir yayımladı. Keşke daha çok yazsa. Bir önemli yetenek de Mustafa Atapay. Karanlık bir atmosfer var şiirlerinde; ama bir o kadar da kararlı bir

Şükrü SEVER

DAĞ

Ne kışlığa durmuş mart ne kuraklık
ezgilerle örülmüş aylası, ağıtlarla

Duyulmamış hiç elin ele değdiği
avuntusuymuş dilsiz kervansaray
bozkır ortası kara sabırmış beklemek
eteklerine dökülen bulutsak öğretir.

Günbatısı eğilmiş önünde dinlenmiş
Balkan alacası ninniler eşliğinde.

atmosfer; çarpıcı dizelerle Türk şiirine ok atmayı sürdürüyor Atapay... Ve uzun dinlenmiş, yoğun okumalardan geçmiş bir başka özel isim: Şükrü Sever. Taze bir soluk getirdi şiirimize; ne yaptığını biliyor, kendi sesinin içine gömülüp "öteki"ni unutmuyor. Şükrü Sever'in ilk kitabı henüz okurla buluşmadı. İnanıyorum ki sevinçle karşılık bulacaktır kendine Şükrü Sever. Ya Gökçenur Ç.'nin yıllardır beklediğimiz, iki kapak arasına girmemiş şiirleri... Gökçenur Ç. de son dönem şiirimizin özgün adlarından biri. "Şiir yazabileceğime yumruk atmak isterdim" diyecek kadar kendi şiiriyle zor yollarda hesaplaşabilen bir şair. Tozan Alkan'ın Haritada Kırmızı Nokta adlı şiirinden bir bölüm okuyalım.

"ben bir kederi öptüm kenarından
bir çıt çıktı, bir kamılı düştü
elin çaya gitti, kaşığa gitti

bütün bir gün sevmenin ardından
bir çiçeğin ağırlığıdır uçurum
gecenin ağızını açtığı boşlukta"

Tozan Alkan'ın iki şiir kitabı var: *Zaman ve Maske* (2003) ve *Kalbin Akşamüzerleri* (2005). Alkan, dünya edebiyatından yaptığı çevirilerle de dikkatleri çeken kıymetli bir şair-çevirmen. Tek başına, tercüme bürosu gibi çalışıyor. *Dada Manifestoları ve Seçme Şiirler* (Donkişot Yay.) kitabı herkesin kitaplığında bulunması gereken özel bir yapıt. Asaf Hâlet Çelebi'nin bir şiiriyle bitirelim:

"kendi göklerinden indim
kendi duvarlarıma
konduğum duvarlar yıkılınsın
bahtiyâaar
havuzlarımda birkaç damla su içip
ağaçlarımda çiçekli dallarına uçtum
konduğum dallar kurusun
bahtiyâaar

seni bahçelerimde uyuttum
seni duvarlarımda sakladım
havuzlarıma güneşler vurduğu zaman
gözlerini açip bana gülerdin
bahtiyâaar

yazık sana verdiğim emeklere"

Tamer GÜLBEK

BOĞAZA TAKILAN KILÇIK

Boğazı özlediğini söyleyen biri örneğin
Neden boğazını sıktığını da söylemez
Nuh nebiden kalan bir son kadırganın

Bizde şekil boğaza takılan bir kılıçtı

Babasından yalnızca mermer bir kutu kalmış
Ve formu içeriğe uymasa da korunmuş
Böyle eskiden kalmış gibi eskiden kalmış
Bir lahittir bizde şekil, ablaklık abidesidir

Ses kendini götürse de hüzün adam arar yanına
Ben şekilden anlamam, onu güneşe sor
Şekilden hırs çıkarsa ne kalır, onu sor onlara

Ben de bilirim denize nazır kalelere sığmıp
Başka dillerde söylemeyi tarihin derinlerini

Hüzzam hepimizin özlemiydi o sıra
Orada takılıp kaldık uzun süre
Güzel seslerin mekanı oldu bizde hüzün
Ve güzel yazıların tabii

Bizde hüzün tükenmez kalemin ucundaki tükenişi

Hüzün, gerekli olmakla beraber yeterli olmayan
Yeterli olmamakla beraber vazgeçilmez olan
Zihinsel bir gıdaymış gibi gelirdi bize, hâlâ da öyle

Şekil mi demiştin, sen mi demiştin
Ne ben duymuş olayım
Ne de elimde tuttuğum şu tükürüklü kılıç!

Abdurrahman ŞENEL

KISRAK

sevme beni ölümlüyüm. korkularımı sağma.
daha fazlası gerek daha fazla.
uçmak istiyorsa şu masa uçur.
kaplumbağa olmak istiyorsa ceviz ağacı yazgısını boz.
bana aşkı anlatma sessizliğe biten dil.
toprakta son açıyor. acıyor sızım öpme.
şeytanımı sakladım günahım büyük.

kısrığın doğuşunu çizdi ressam. günahı büyük.
akşam güneşinde bilinen boz bir yaz gibi.
penceremden geçti hiç geçmeyeceğine inandığım yaz.
ablaman gelinliği kadar beyaz gitti kuşlar.
göğü çaldılar avcılar içime bıraktı tüfeği.

ormanın karanlığını geri verdim. gerisingeri saten eprimiş
[zambak.

yakışmadı bana öldürdü gerçeğimi. yalanımla yaşadım
kızılca şerbeti. arsenik ağır çekim ölüm.
bul beni karmakarışığım çöz. kemanında çal.
kâh can kış gecesinde sokak köpeği.
kâh deliler yurdu. ömrümü yorma.
hangi dildeyim konuş. nereye gitsem atım da geldi.
sarhoş yaşamın izini sürdürüm.

derler, korktuğun biri varsa arkana bakarsın.
baktım: boğuldum nal sesine.
baktım: sonsuz ve çürüme.

İrfan YILDIZ

K'ÜLLENME

I
Gülün güzelliği yitiyor
Kırıp koklamak ne
O yaşadığıyla yetiyor
Gitti gelmez demek ne
Gülün güzelliği gittiği zaman
İçinden bir sayfa çevrildi
Gülün güzelliği indiği zaman
Aydan bir gömlek indi
Gülün güzelliği yüzünde
Aşığın güzelliği sözünde
Gülüm beni eyleme acemi hüzünle
Bir ahım kalır evrende

II
Kim gelip açtı kapısını
Gül katmanlarının ayasında
Ay çeşmeden akan çağlayanın
Oyasında

Kim okudu gülü
Yapayalnız dururken o
Kim üfledi dalımı
Ruhun zamanı nasıl uydu renge
-Gerçeği yalnız aşık bilir

III
Gülün güzelliği yetiyor
Ne sana, ne bana güllük
Gül dediğin bir ömürlük/bir ölümlük
Haay u haay aşka geldi sessizlik
Huzur yalın bir tanrıya bakıyor erkenden

IV
Gül güzelliğinden utanıyor
Yine sana geldi sessizlik
Ve sana akıyor aydan çeşme
Gel de geçme
Dayanır mı yürek

V
Doğa tanrı esinliyor yeryüzünü
Bir hey hey
Bir çığlık
Bir esgin-esirgin
Bir enginlenme ortalıkta
Bir kopta gel, bir göç

VI
Gül
Haliyle
Ünleniyor
İnleniyor

VII
Dinleniyor

VIII
Gülleniyor

IX
Gerisi:
Aşkbugülaşıkgülbu
Püldürleniyorgüldürbu

X
Gül demek:
Senin yazgın bu

* * *

(Baştarafı 8. sayfada)

1947 yılında *Aile* dergisi için yapılan ankete cevap veren aydınlarımız Picasso ve sanatı hakkında pek bir şey

bilmediklerini gösterirler. Sözde aydınlarımızın yarıçapı o kadar küçüktür ki dünyada olup bitenden hiçbir haberleri yoktur! Bundan bir eksiklik duymazlar; oysa Picasso 1901-1904 yılları arasında Mavi Dönemi'nin en meşhur eserlerini vermiştir. 1904-1906 Pembe Döneme geçmiştir. Pablo bu dönemlerinde klasik tarzda sağlam desenli tablolar yaratmıştır.

1907 yılında yaptığı Avignon'lu Kızlar tablosu devrim nitelikli bir resimdir ve kübik nitelikler taşır. Zaten kısa bir süre sonra; Braque'la Kübizm akımını yaratırlar. İspanya İç Savaşı ve Guernica tüm dünyaya olayları yayar. Bizim sözde aydınlarımızın kulağına bir şeyler çalınmıştır.

Bilgi edinmeyi bir külfet sayan zihniyetle ya da güzel sanatlarla uğraşı zaman kaybı gören aydınlar ne yazık ki çokcadır bizde. Mina Urgan'ın sözde İngilizce Profesörü saydığı Halide Edip'i, Rönesans'ın bilgi açığı kişileriyle karşılaştırmak istemem... Adivar, aydın olmanın gereği olarak çevresine bakmadan nasıl rahat etmiştir bilemiyorum? Ankete katılan ressam, karikatürist kişiler mesleğine yakışan aydınlar mı? Demek okumuş olmak aydın olmaya yetmiyor!

Az gelişmiş sınıfa giren ülkelerin ileriye gören, çevresinde olup bitenden haberi olan aydınları olamıyor mu? Ankete katılan kişilerin zekâ parıltısı taşıyan, yarın endişesi duyan bir kişisi de mi yoktu? 50 yıllık bir süreç bizim ağır sıklet aydınlarımızı; kukla palyaçolara çevirmiştir. Zavallı Türkiye; sen bugünkü durumu çoktan hak etmişsin. Suyuna tirit aydınlarla aydınlanma böyle oluyor demek.

Orta dereceli okullarda 20 yıl öğretmenlik yaptım. Bu süre içinde sanırım 4-5 kez, bakanlıktan sorulmuştur; müzik, resim gibi dersleri kaldıralım mı, diye; nedense birileri rahatsız olup duruyordu bu derslerden.

Picasso İstanbul'da Sergisi'nin kapanmasına beş gün var. Sanırım salı günü gideceğiz. Televizyonda Yekta Kopan'ın Gece-Gündüz programında sergiyi gezenlerin 250 bine yaklaştığını söylüyorlardı. Çok sevindim. Dışarının sergi kuyruklarını duymaktan gına gelmişti. Çok şükür, olumlu bir yönümüz oldu.

Pek bir şeyin değiştiğini sanmıyorum ama, biz öğrenmeyi sevemedik ve sevemeyeceğiz de! Oysa, öğrenmek kişiye haz ve mutluluk vermelidir. Bunun için uğraş verip para harcamayı düşünmüyoruz. Mutluluk için öğrenmeyi bilmiyoruz, gayret göstermiyoruz. Aydın dediğimiz kişilerin boyaları sapır sapır dökülüyor. Bizim aydınımız bize benziyor!

“Vedat Nedim Tör'ün sahibi olduğu *Aile* dergisinde 1947'de Picasso üzerine bir anket yapıyor:

a) –Bu resimlere bakarken bedii bir heyecan duyuyor musunuz?

b) –Bu resimler, hangi sosyal ve psikolojik şartların ürünü olabilir? soruları soruluyor. Dönemin aydınlarının katıldığı anketin sonucunda Picasso resmen hakarete maruz kalıyor.

Halide Edip Adivar (İngilizce Profesörü - Yazar):

a) –Katiyen. Bunlar, bilhassa insan resimleri, insandan başka her şeye benziyor.

b) –İstikbali görmemek, önündeki karanlıktan tereddüde düşmüş olmak, yolunu kaybetmek ve asabi hasta olmak.

Edip Hakkı (Ressam):

a) –Bunlardan bedii bir haz duyulmaz.

b) –Bu muazzam bir soyutlamadır. Bu eserler asla gelecek nesillere kalamayacaktır.

Necmettin Sadak (Yazar):

a) –Maalesef hiçbir şey duymuyorum.

b) –Bunlar, geniş bir zümrenin hayranlıkla seyrettiği eserler olduğuna göre, sanat tarihinde henüz bizim erişemediğimiz bir realite olmaları gerekir.

Refik Halit Karay (Yazar):

a) –Zerre kadar duymuyorum.

b) –Bunlara böyle bir mahiyet atfedemem. Bu resimler deliliktir. Bence Picasso şudur: Deli deli tepeli, kulakları küpeli.

Selma Emiroğlu (Karikatürist):

a) –Sadece onları acemi karikatürist eserlerine benzettiğim için güleceğim geliyor.

b) –Bir gün sanatkarların bu acayip hastalıklardan kurtulup sahici sanata döneceklerinden eminim.

Vedat Nedim Tör (Anketi hazırlayan *Aile* dergisinin sahibi):

a)–Bedii heyecan mı? Ne münasebet! Bilakis, bir nevi tiksinti duyuyorum. Bunlar, bence sanatın karaborsacılarıdır.**

* * *

2006 Aydınlarının Yorumları

Bedri Baykam (Ressam):

Picasso'nun en ünlü eseri “Avignon'lu Kızlar” için Paris'teki eleştirmenler Halide Edip kadar gaddarca eleştiriler getirmiştir. Bu tepkileri düşünürsek Türkiye'de konuşulanları ilginç buldum fakat şaşırmadım.

Pınar Kür (Yazar):

Bana kalırsa yeniliklere karşı bir direnç gösterilmiş. Picasso çok değerli bir ressamdır, onun eserlerini çok önceleri görme fırsatı elde ettiğimde derinden etkilenmiştim. Bu yorumlar toplumumuzun tutucu tarafının olduğunu bir kez daha gösteriyor.

Sali Turan (Ressam):

O günün Paris'i başka akımların peşinde koşarken bizimkilerin bakışı kısır kalıyor. Bizdeki aydınlar da konu resim olunca bakış açıları biraz daha daralıyor. (...) Bakış eksikliği var bizde.

Burhan Doğançay (Ressam):

Picasso, dünyada en fazla yenilik yapan ressam olarak bilinir. Hangi akıma bakarsanız bakın kendisinin mutlaka bir parmağı vardır. Yeniliklere açık olmayan zihniyetlerin Picasso'yu anlayabilmesini beklemek zor.***

* * *

Bir tabloya yakınlık duymanın ilk koşulu; ona bakmak, tekrar tekrar bakmaktır. Bakmak, görme disiplini getirir. Baka baka görgülü kişi oluruz. Baka baka görmeye başlarız. Çünkü ressam öncelikle bakmamız gereken yerleri adeta gösterir. Işık, gölge dengeleri, yoğunlaşmaları, perspektifin kaçış noktalarını kavrarız.

Görgümüzü arttırmak, kavrayışımızı geliştirmek için; bir tabloda hangi değerler vardır. Bunları nasıl ortaya çıkarırız. İşte bunları, belli bir disiplinle zamandan tasarrufla kazanabiliriz. Resimden anlama kursları; resme bakma, görme, kavrayıp hoşlanma evrelerini kapsar.****

* Marie-Laure Bernadac, Paule du Bouchet, *Picasso: Dâhi ve Deli*, YKY, İstanbul 2003.

** Anket soruları ve bilgileri 1947 yılında çıkan *Aile* dergisinden alınmıştır. Aktaran 19. 2. 2006 tarihli *Vatan* gazetesi.

*** 2006 Aydınlarının Yorumları, 19. 2. 2006 tarihli *Vatan* gazetesi.

**** Yalçın Pekşen, Picasso'yu Görmeden Önce En Az Bir Ay Kursu Gİtmeli, 21. 2. 2006 tarihli *Cumhuriyet* gazetesi.

Dilden... Eserden...

AYDINCILARIMIZ VE PİCASSO DENİLEN DEV

İhsan ÜREN

Pablo Ruiz Picasso: Doğumu 25 Ekim 1881, Malaga, İspanya - Ölümü 8 Nisan 1973, Mougins, Fransa. Çağdaş İspanyol ressam, heykeltıraş, özgün baskı sanatçısı, seramikçi, dekor tasarımcısı. 20. yüzyılın en büyük ve etkili sanatçılarından biri olmuş, Georges Braque ile Kübizm akımını kurmuştur.

Bir sanatçı olarak Picasso sonsuz bir değişkenlik içinde olmuştur. Bu nedenle onu belli bir yere yerleştirmek olanaksızdır. Yapıtlarında insan, her şeyden de önce kendisi yer alır; duruma göre ya bir matador ya da palyaçodur. Mitolojiden, efsanelerden, alınmış tipleri de kullanmıştır. Kübist dönemi dışında, kadınlar en çok işlediği konuların başında gelir. Büyük çalışkanlığıyla hem çağdaşlarıyla, hem de geçmiş ressamlarla yarışır gibidir, ama en büyük yarışa kendi kendisini aşmak için girişmiştir. Bu da onun her zaman bir yenilikle ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Picasso'nun yaşamındaki önemli olaylar:

1881 yılında 25 Ekim'de Güney İspanya'da Malaga'da doğdu. Ailenin iki tarafı da halis İspanyol'dur... Picasso annesinin soy adıdır. Babası resim öğretmenidir. Barselona'da babasının desen öğretmenliği yaptığı Güzel Sanatlar Okulu'nun adı La Lonja'dır. Burası katı gelenekleri olan eski bir akademi.

Pablo, henüz 14 yaşındadır. Kurallara göre, okula kabul edilmek için çok küçüktür. Babasının ısrarı üzerine giriş sınavına girmesine izin verirler. Antik sanat, ölüdoğa, canlı model, pentür, sınavın konuları arasındadır. Pablo hünerini gösterdiği zaman, jüri büyük bir şaşkınlığa uğrar; ufaklık, bir gün içinde öğrencilerin yaklaşık olarak bir ay içinde bitirmeleri gereken tüm sınav aşamalarını tamamlamıştır. Ve bunu öylesine büyük bir ustalıkla, doğrulukla yapmıştır ki, jüri üyelerinin tekinin bile kafasında tereddüde yer kalmamıştır; bu çocuk bir mucizedir.

1895: Güzel Sanatlar Okulu. Sinemanın icadı. 1900: Paris'e ilk yolculuk. 1901: Max Jacob'la tanışma. İki yıl çok büyük yokluklar içinde geçmiştir. Picasso, Max Jacob'un yanına taşınır. Tek yatakları vardır. Max'ın ancak kiraya yetecek kadar bir aylığı vardır. O tek yatakta, geceleri Max, gündüz o işe gidince Picasso yatar. Bazı günler ağızlarına tek bir lokma girmez. Toulouse-Lautrec'in ölümü. 1903: Gauguin'in ölümü. 1901-1904 Mavi Dönemi: Hayat, Otoportre, Körün Yemeği tabloları. 1904-1906 Pembe Dönem: Top ve Akrobat, Ütücü Kız, Arlequin ve Eşlikçi. 1905: Apollinaire, Gertrude Stein'le tanışma. 1906: Volland, Picasso'nun birçok tablosunu satın alır. Modigliani Paris'e gelir. Cézanne'nin ölümü. Matisse ile tanışma. 1907: Avignon'lu Kızlar: (Gövdeleri Parçalanmış Kızlar). Bu tablo sanat tarihçileri tarafından modern sanatın başlangıç noktası olarak kabul edilmiştir. 1910: Léger ile tanışma. 1912: Braque

ile yapıştırma kâğıtlar. 1913: Babasının ölümü. 1916: Diaghilev'le tanışma. 1917: Degas'ın ölümü. Rodin'in ölümü. 1918: Apollinaire'nin ölümü... 1921: Üç Müzisyen tablosu. 1924: *Paris-Journal*'de Gerçeküstücüler'in imzalarıyla Picasso'ya Saygı sayısının yayımlanması. 1926: Manet'nin Ölümü. 1927: Juan Gris'nin ölümü. 1929: Dali'yle tanışma. 1935: Picasso'nun şiirlerinin yayımlanması. P. Éluar - Picasso dostluğunun başlangıcı.

“Hayatlarını en iyi şekilde ortaya koymuş olan ve yeryüzünden, burada yaşadıklarını hesaba katmadan yalnızca geçip gittiklerini söyleyebileceğimiz insanlar arasında, Pablo Picasso en büyüklerden biridir.

Dünyaya boyun eğdirdikten sonra, onu tümüyle karşısına alma cesaretini göstermiştir; hiç kuşku yoktur, onu alt edeceğinden değil, yalnızca onunla aynı boyda olacağından. “Mavim olmadığında, kırmızı kullanırım” demiştir. Tek bir doğru ya da eğik çizgi yerine o, birliklerini, gerçekliklerini kendisinde bulan binlerce çizgi çizmiştir. Kabul edilmiş Nesnel Gerçeklik kavramlarını hiçe sayarak nesne ile onu gören ve dolayısıyla onu düşünen arasındaki ilişkiyi yeniden kurmuş; dünyanın ve insanlığın varoluşunun birbirlerinden ayrılmaz kanıtlarını, en yürekli, en yüce şekilde bize geri vermiştir.” -Paul Éluar-

1936: İspanya'da iç savaşın başlaması (18 Temmuz). 1937: Guernica'nın bombalanması (26 Nisan). 1937 yılının Mayıs ayında Franco'nun uçaklarının Guernica'yı bombalayıp katliam yapması, Picasso'ya 20. yy. en önemli, en trajik tablosunu esinledi, 45 irili ufaklı eskiz yaptı. 1937 Paris Dünya Fuarı için 3,50 x 7, 82 m. boyutlarındaki Guernica adlı ünlü tabloyu yaptı. Guernica; siyah, beyaz, gri renk lekeleriyle yapılmıştır. Savaşın çığlığını duyuran bir tablodur.

1939: Picasso'nun annesinin ölümü. Koleksiyoncusu Volland'ın ölümü. 1940: Paul Klee'nin ölümü.

1943: Soutine'in ölümü. 1944: Mondrian'ın ölümü. Max Jacob, Drancy kampında ölür. Kandinsky'nin ölümü.

1945: Mourlot'daki ilk litografiler. 1946: New York Modern Sanatlar Müzesi'nde Picasso retrospektifi. Antibes Müzesi'nde çalışma. Gertrude Stein'in ölümü. 1947: Vallauris'deki ilk seramikler. 1949: Barış Güvercini çizimi.

1950: Picasso'nun Lenin Barış Ödülü'nü alması. 1952: Savaş ve Barış tablosu. 1954: Derain'in ölümü. Matisse'in ölümü. 1955: Olga Picasso'nun ölümü. Cannes'daki La Californie'nin satın alınışı. Cezayir Kadınları dizisinin yapılması. 1958: Vauvengues Şatosu'nun satın alınışı. 1961: Picasso'nun 80. yaşgünü kutlamaları.

1962: Picasso'nun Lenin Barış Ödülü'nü ikinci kez alması. 1963: Braque'ın ölümü. Cocteau'nun ölümü. Barselona'da Picasso Müzesi'nin açılışı. 1967: Légion d'honneur'ü reddeder. 1968: Sabartes'in ölümü. 1970: Barselona Müzesi'ne neredeyse bütün gençlik yapıtlarının hediye edilmesi. 1971: Picasso'nun 90. yaşgünü nedeniyle tüm dünyada kutlamalar yapılır. 1973: 6 Nisan Picasso'nun ölümü.*

(Arkası 7. sayfada)

Yayın Yönetmeni : Ramis DARA
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü : Melih ELAL
Yönetim Yeri : Barış Mah. Adalet Sok. Adaletkent Sitesi
H Blok, D: 3 16140 Nilüfer - BURSA
Yayın Danışmanları : İhsan ÜREN, Hilmi HAŞAL,
Serdar ÜNVER, Nuri DEMİRCİ.
Dağıtım : Pentimento Art Shop (0212 2933959)

Yazışma Adresi : Ramis DARA P.K. 68 16361 Ulucami - BURSA
Katkı Payı : 15 YTL
Posta Çeki : Hilmi HAŞAL adına 584893 numaralı hesap
Baskı : Özsan Matbaacılık, İzmir Cad., No: 221 - BURSA
Elektronik Posta : akatalpa@hotmail.com
Yayın Türü : Yaygın süreli yayın.
ISSN 1305 - 7685

Şiir

ağrılıklı aylık edebiyat dergisi *Akatalpa* (www.akatalpa.com) Ocak 2000'de Bursa'da kurulmuştur. Ticari amaç gütmeyeceği için yazarlarına telif ödemez.